

وضعیت بازار گزارش می دهد

سکون تاکتیکی بازار خودرو

بازار خودرو ایران در هفته های آغازین تابستان ۱۴۰۵ در وضعیت تعلیق و انتظار قرار دارد؛ نه نشانه های روشن از جهش قیمتی در این بازار دیده می شود و نه علامت قطعی از ریزش شدید. پس از ماهه نوسان و اصلاح قیمتی، بازار خودرو از فاز هیجانی فاصله گرفته و وارد دوره ای از مکث، پایش و احتیاط شده است. در این فضا، خریداران برای ورود عجله ای ندارند، فروشندگان با احتیاط قیمت می گذارند و واسطه ها نیز منتظر روشن شدن متغیرهای کلان مانده اند. با وجود آرامش ظاهری، بازار هنوز از نااطمینانی و فاصله میان قیمت های واقعی و معاملاتی رنج می برد. نرخ ارز همچنان مهم ترین عامل جهت دهنده به همه بازارهاست، اما بازار خودرو مانند گذشته به هر تکانه ارزی واکنش فوری نشان نمی دهد. گزارش های اخیر که در ادامه می خوانید.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

خریداران تغییر مسیر دادند

اگر نرخ ارز ثابت بماند، بازار خودرو به سمت انجماد و قفل شدن معاملات می رود، زیرا انگیزه نوسان گیری و خریدوفروش کوتاه مدت تضعیف می شود. در مقابل، اگر نرخ ارز نوسانی شود، اثر آن بیشتر در معاملات فوری و نقدینگی های سرگردان دیده خواهد شد. هرچند ساختار میان مدت بازار را به طور اساسی تغییر نمی دهد.

کراس اوورهای چینی لیدر بازار خودرو

در غیاب حضور پررنگ و هم جانبه برنده های اصیل جهانی، خودروهای مونتاژی چینی به ستاره های اصلی و محرک های اصلی جریان سرمایه در بازار ایران تبدیل شده اند. در این میان، سگمنت کراس اوورها بیشترین سهم از تمایل بازار را به خود اختصاص داده است. در این میان، سلیقه مشتری ایرانی به وضوح از سدان های سنتی به سمت خودروهای بلند قامت متمایل شده است. از طرفی هم میدان اصلی رقابت عرضه و تقاضا، از خطوط تولید داخلی و سنتی به سالن های مونتاژ بخش خصوصی منتقل شده است. در نهایت به دلیل هزینه های بالای مالکیت، خریداران بیش از گذشته به فاکتور قیمت تمام شده و زنجیره تامین قطعات حساسیت نشان می دهند. فرمول موفقیت در بازار کنونی ساده است، محصولی که ترکیب سه ویژگی اصالت چینی، فرم بدنه کراس اوور، قابلیت نقدشوندگی سریع در بازار دست دوم را داشته باشد، برنده اصلی جذب نقدینگی خواهد بود.

بازار محصولات داخلی

خودروهای داخلی همچنان حجم عمده ای از تیراژ را در اختیار دارند، اما دیگر توان ایجاد موج های هیجانی یا جریان سازی حرکتی در بازار را ندارند. نگاه مصرف کننده به این محصولات از یک گزینه ایده آل به یک انتخاب پایه و ناگزیر تغییر یافته است. در ساختار تحلیلی بازار، خودروهای داخلی در حال حاضر تنها وظیفه حفظ کف قیمتی بازار را بر عهده دارند و به عنوان موتور محرک یا شاخص پیشرو عمل نمی کنند.

نوسانات سینوسی و رفتارهای غیر قابل پیش بینی بازار خودرو در ایران، همواره نگاه تحلیلگران و مصرف کنندگان را به سمت خود جلب می کند. با این حال، شواهد و داده های ساختاری نشان می دهند بازار خودرو کشور در آستانه ورود به یک دوره خاص قرار دارد؛ دوره ای که می توان آن را دوره انتظار کش دار نامید. در این بازه زمانی، برخلاف ادوار گذشته، نشانه های از جهش های ناگهانی یا سقوط های سنگین قیمت دیده نمی شود و بازار در یک حالت سکون تاکتیکی به سر می برد. بزرگ ترین تغییر رخ داده در وضعیت فعلی بازار خودرو، گردش فرمان در رفتار خریداران است. تریق احتیاط به بدنه بازار سبب شده تا رفتارهای هیجانی و خریداری ناشی از ترس جا ماندن از تورم، به حداقل برسد. داده های میدانی نشان می دهند که جامعه تقاضا در حال حاضر به سه گروه عمده تقسیم شده است: افرادی که تامین نیاز خود را به امید مشخص شدن چشم انداز کلان اقتصادی به آینده موکل کرده اند. فعالانی که صرفا به پایش روزانه قیمت ها بسنده می کنند، بدون آنکه وارد فرآیند معامله شوند و مالکانی که ترجیح می دهند دارای خودروی فعلی خود را حفظ کنند و وارد ریسک تبدیل آن نشوند. این تثبیت رفتاری، خروجی مشخصی دارد اینکه بازار خودرو از یک محیط پویا برای دادوستد، به یک نمایشگاه بزرگ برای تماشا تبدیل شده است، جایی که حجم ترافیک نگاه ها بسیار بالا. اما نرخ تبدیل آن به معامله بسیار پایین است.

واکنش بازار به نرخ دلار

دلار همچنان به عنوان فرمانده ارشد، جهت حرکت انتظارات تورمی را تعیین می کند. اگر قیمت ارز صعودی شود، بازار خودرو احتمالا با رشد آرام و تدریجی قیمت ها واکنش نشان می دهد، نه جهش های ناگهانی و هیجانی مانند گذشته. در چنین شرایطی، بازار همچنان محتاط می ماند و فعالان آن بیشتر در حالت رصد و انتظار قرار می گیرند، چون تجربه های اخیر باعث شده سرعت واکنش ها نسبت به تغییرات ارزی کاهش پیدا کند.

حمایت دولت
متناسب با تورم
باشد

مرتضی افقه
اقتصاددان

در قانون بودجه سالانه کشور، منابعی برای حمایت از اقسشار آسیب پذیر پیش بینی می شود؛ اقسشاری که بخش قابل توجهی از توان اجتماعی و اقتصادی خود را به دلیل شرایط خاص از دست داده اند و نیازمند سیاست هایی هستند که نه فقط تسکین کوتاه مدت، بلکه توانمندسازی پایدار ایجاد کند. در میان این سیاست ها، منابع بانکی مرتبط با وام اشتغال مددجویان کمیته امداد و سازمان بهزیستی از مهم ترین ابزارها به شمار می رود؛ زیرا ایده اصلی این وام ها آن است که مددجو با دریافت تسهیلات، بتواند فعالیت اقتصادی آغاز کند یا آن را توسعه دهد، درآمدی پایدار به دست آورد و به مرور از چرخه حمایت های مستقیم خارج شود.

وام اشتغال مددجویان، نه تنها یک ابزار حمایتی، بلکه یک سرمایه گذاری اجتماعی و اقتصادی برای خروج اقسشار آسیب پذیر از چرخه وابستگی است. اهمال کاری در تخصیص و پرداخت این وام ها، پیامدهای منفی عمیقی بر زندگی مددجویان، خانواده های آنان و حتی اقتصاد کلان جامعه دارد. افزایش سقف وام متناسب با تورم و تسریع در فرآیند تخصیص اعتبارات از سوی بانک مرکزی، اقدامات حیاتی هستند که باید با فوریت اجرا شوند. فراتر از این، اصلاح فرآیندها، افزایش شفافیت، نظارت مستمر و ارائه خدمات حمایتی مکمل، می تواند تضمین کننده موفقیت پایدار این تسهیلات و تحقق اهداف توانمندسازی مددجویان باشد. تأکید بر این نکته ضروری است که حمایت از اقسشار آسیب پذیر، وظیفه ای اخلاقی و قانونی است که نیازمند تعهد عملی مسئولان و نهادهای ذی ربط است.

نکته بسیار مهم در زمینه حمایت از مددجویان این است که دیگر مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان کفاف اجرای طرح های حمایتی را ندارد و به مرور زمان ارزش این وام کاهش شدیدی داشته است و از همین رو حتی اگر نسبت به تورم یک سال اخیر نگاه کنیم؛ باید حداقل ۷۰ درصد به مبلغ و میزان فردی وام اشتغال افزوده شود و به حداقل ۳۵۰ میلیون تومان برسد و در کنار آن شرایط بازپرداخت نیز تسهیل شود و مدت زمان بازپرداخت به ۸۴ ماه ۷ سال و بیشتر از این مدت زمان اصلاح گردد.

یکی از منابع مهم در زمینه توسعه توان تولید برق خورشیدی کشور، منابع بانکی مرتبط با وام اشتغال مددجویان است که در حال حاضر با توجه به تورم یک سال گذشته، کارکرد خود را از دست داده است و باید کار کارشناسی دقیقی صورت بگیرد و مشخص شود که برای راه اندازی یک کسب و کار جدید و یا سهیم شدن مددجویان در پل های خورشیدی حداقل به چقدر سرمایه اولیه نیاز است و از همین رو باید مبلغ فردی وام اشتغال به اندازه تورم افزایش یابد.

واقعیت این است که مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان در شرایط فعلی نمی تواند برای راه اندازی یک کسب و کار جدید و یا سهیم شدن مددجویان در پل های خورشیدی کفایت کند. بر همین اساس، نیاز است مبلغ وام اشتغال از ۲۰۰ به حداقل ۳۵۰ میلیون تومان افزایش پیدا کند.

اگر مبلغ وام اشتغال به اندازه کافی نباشد و به موقع در اختیار متقاضیان قرار نگیرد، عملا نمی تواند در زمینه اشتغال زایی موثر باشد و به توانمندسازی اقسشار ضعیف بینجامد. از طرف دیگر، اگر متقاضیان با وام اشتغال نتوانند کسب و کاری برای خودشان راه اندازی کنند و به درآمد پایداری برسند، امکان بازپرداخت تسهیلات را ندارند و عملا به مشکلات شان اضافه می شود.

به طور کلی، پرداخت تسهیلات خرد و حمایتی مانند وام اشتغال باید با در نظر گرفتن ملاحظات خاصی در دستور کار باشد. مهم ترین موضوع این است که مبلغ وام برای هدف در نظر گرفته شده کفایت کند و مسئله مهم دیگر این است که مبالغ به موقع در اختیار مردم قرار بگیرد.

در شرایط تورمی هر چقدر مبالغ دیرتر به دست متقاضیان برسند، عملا از ارزش تسهیلات کاسته می شود. به این ترتیب، هدف قانون گذار مبنی بر اشتغال زایی برای اقسشار ضعیف جامعه محقق نمی شود. باید علاوه بر تخصیص اعتبارات لازم جهت شروع فرآیند پرداخت این وام، مبلغ فردی وام اشتغال نیز متناسب با تورم به حداقل ۳۵۰ میلیون تومان افزایش یابد.

راه حل مشکلات کشور در این موضوع نهفته است که از همه ظرفیت ها به خوبی بهره برداری شود و هدایت اعتبارات به بخش های موثر اقتصادی در دستور کار باشد.

بازار خودرو
از یک محیط
پویا برای
دادوستد، به
یک نمایشگاه
بزرگ برای
تماشا تبدیل
شده است

بازار خودرو بستوافق

به تحولات سیاسی و اقتصادی می تواند منبسط یا منقبض شود. با این حال، تحت هر سناریویی پیش بینی می شود که بازار خودرو در ۲ تا سه ماه آینده همچنان درگیر رکودی سنگین باقی بماند. کارشناس حوزه خودرو افزود: گرچه رکود حاکم بر معاملات، ترمز نوسانات شدید را کشیده است، اما پالس های مثبت سیاسی باعث شده تا بازار به لحاظ روانی مستعد ریزش قیمت باشد. هر بار که سیگنال مثبتی از نزدیک شدن به توافق منتشر شود، بازار واکنش کاهشی از خود نشان می دهد. با این حال، این روند نزولی تا سطح مشخصی ادامه می یابد و از آن نقطه به بعد با مقاومت مواجه می شود، زیرا خریداران در انتظار کاهش بیشتر دست نگه می دارند و در مقابل، فروشندگان و مالکان نیز حاضر به کاهش قیمت از یک سطح مشخص نیستند.

او افزود: رکود معاملاتی تا زمان ثبات و شفافیت وضعیت سیاسی ادامه دارد. در صورت تحقق توافق، می توان انتظار داشت روند کاهش قیمت ها ادامه یافته و بازار روان تر شود. در مقابل، محقق نشدن توافق ممکن است به افزایش مقطعی قیمت ها منجر شود، هرچند این افزایش نیز احتمالا دوباره به رکود خواهد انجامید.

بازار در رکود

صدرايي خاطرنشان کرد: در نهایت، چه با توافق و چه بدون آن، دست کم در ۲ تا سه ماه آینده بازار در شرایط رکودی باقی می ماند. در سناریوی شکست توافق، افزایش شدید قیمت ها می تواند به بزرگ تر شدن حباب بینجامد. در صورت توافق نیز کوچک شدن حباب باعث شکل گیری نوعی انتظار در ذهن مشتریان خواهد شد.

این کارشناس صنعت خودرو ادامه داد: این انتظار مبنی بر این است که در ماه های آینده خودرو با قیمت مناسب تر، کیفیت بهتر و مدل های جدیدتر عرضه خواهد شد و همین ذهنیت موجب تعویق خرید از سوی مصرف کنندگان می شود.

وی ادامه داد: درباره افزایش اخیر قیمت کارخانه ای از سوی یکی از خودروسازان نیز باید توجه داشت که معمولاً در زمان صعود قیمت های بازار، قیمت کارخانه ای تغییری نمی کند و در زمان کاهش قیمت های بازار نیز قیمت کارخانه بدون تغییر می ماند. این تغییرات عمدتاً در بازار آزاد رخ می دهد و خودروسازان معمولاً سالی یک یا ۲ بار و متناسب با شرایط تورمی و نرخ ارز اقدام به اصلاح قیمت می کنند.

این فعال صنعت خودرو در پایان گفت: در شرایط کنونی که اخبار سیاسی به سمت توافق متمایل است و نرخ ارز روندی کاهشی دارد، افزایش قیمت کارخانه ای به تنهایی نمی تواند محرک رشد قیمت در بازار باشد، بلکه بیشتر به کاهش فاصله میان قیمت کارخانه و بازار منجر می شود. در قیمت، ممکن است برخی خودروها به صورت مقطعی افزایش قیمت محدودی را تجربه کنند و سپس مجدداً کاهش یابند. به بیان دیگر، حرکت بازار می تواند حالت سینوسی داشته باشد، اما روند باثبات و افزایشی در کوتاه مدت قابل انتظار نیست.

سخن پایانی

سگمنت و ارزش واقعی خودروهاست. بازاری که در آن قیمت ها، انتظارات و سیاست ها هم زمان در حال نوسان اند، بیشتر از هر چیز به تصمیم های سنجیده نیاز دارد. بنابراین برنده این دوره نه کسی است که زودتر وارد خرید یا فروش شود، بلکه کسی است که با نگاه تحلیلی، رفتار هر بخش از بازار را جداگانه بسنجد و انتخابی کند که با واقعیت های اقتصادی، توان مالی و افق مصرفی اش همخوان باشد. در این چراغ زرد طلوانی، احتیاط هوشمندانه از شتاب زدگی ارزشمندتر است.

بازار خودرو ایران در حال حاضر بیش از آنکه صحنه تصمیم های قطعی باشد، به چهارراهی شلوغ شباهت دارد که چراغ آن مدت هاست روی زرد چشمک زن مانده است؛ نه نشانه ای از ایست کامل دیده می شود و نه نشانه ای از حرکت پرشتاب. در چنین فضایی، بازیگران بازار از خریدار و فروشنده تا دلال و مصرف کننده، همگی در حال رصد متغیرها هستند تا ببینند مسیر بعدی به کدام سمت می چرخد. اما واقعیت این است که در این دوره، سرعت عمل به تنهایی مزیت نیست؛ آنچه اهمیت دارد، تشخیص درست زمان،